

Комплексний підхід до управління конкурентоспроможністю дозволяє підприємству не лише зберігати свої ринкові позиції, а й ефективно реагувати на виклики зовнішнього середовища, підвищувати продуктивність і забезпечувати стає економічне зростання. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства є складним процесом, що потребує врахування численних внутрішніх і зовнішніх чинників. Для ефективного управління цим показником необхідно розробити комплексну систему заходів, спрямованих на зміцнення конкурентних переваг, адаптацію до змін ринкового середовища та забезпечення довгострокової стійкості бізнесу.

Система управління конкурентоспроможністю включає стратегічні та тактичні рішення, що дозволяють підприємству ефективно використовувати ресурси, оптимізувати витрати та максимізувати прибутковість.

Синергія цих підсистем дозволяє підприємству не лише зберігати свої ринкові позиції, а й адаптуватися до змін зовнішнього середовища, підвищувати ефективність діяльності та забезпечувати довготривалу конкурентну перевагу.

Список використаних джерел:

1. Ковальов А.І. Аналіз і підготовка управлінських рішень, перетворюючих діяльність підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. № 6. С. 11–17.
2. Гринько Т., Вознюк О. Оцінка фінансового потенціалу підприємства-боржника в процедурі банкрутства. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2021. 12 (24). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/600>
3. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Конєв І.Є. Оцінка фінансового потенціалу підприємства в стратегічному управлінні. *Актуальні проблеми економік*. 2023. № 9 (267). С. 40–48.

Клімова К. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМНИЦТВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Інноваційні стратегії підприємництва є важливим елементом розвитку сучасного бізнесу. Успішні компанії використовують різні підходи до впровадження інновацій, що дозволяє їм адаптуватися до змінного ринкового середовища, підвищувати конкурентоспроможність та забезпечувати сталий розвиток [3]. Інновації в підприємстві можуть проявлятися у вигляді нових продуктів,

процесів, бізнес-моделей або технологій, які кардинально змінюють галузі та створюють нові можливості для економічного зростання. Теоретичні основи інноваційних стратегій підприємництва ґрунтуються на концепціях, розроблених провідними економістами, такими як Йозеф Шумпетер, Пітер Друкер та Клейтон Крістенсен. Шумпетер підкреслював значення «творчого руйнування», що полягає у заміні старих технологій новими, більш ефективними. Друкер наголошував на необхідності системного підходу до інновацій, а Крістенсен описав феномен «дисруптивних інновацій», які змінюють традиційні ринкові структури [2].

На практиці інноваційні стратегії можуть бути реалізовані через різні моделі розвитку підприємництва. Проривні інновації передбачають створення абсолютно нових продуктів або послуг, що змінюють ринок. Прикладами такої стратегії є компанії Apple, Tesla, які змогли запропонувати революційні продукти у своїх галузях. Поступові інновації полягають у вдосконаленні існуючих рішень та оптимізації процесів. Вони широко використовуються в автомобільній та фармацевтичній промисловості, де постійне вдосконалення продукції є критично важливим. Відкриті інновації передбачають співпрацю з іншими компаніями, науковими установами або стартапами. Прикладом є компанія Procter & Gamble, яка активно використовує стратегію відкритих інновацій для розробки нових продуктів. Бізнес-модельні інновації змінюють спосіб ведення бізнесу. Наприклад, платформа Uber змінила підхід до надання транспортних послуг, а Netflix здійснив революцію у сфері розваг завдяки моделі підписки на контент.

Впровадження інноваційної стратегії включає такі основні етапи: аналіз ринку та визначення потреб, розробка інноваційної концепції, створення ідеї, її оцінка та визначення доцільності впровадження, розробка прототипу та тестування, перевірка життєздатності ідеї на практиці, комерціалізація, впровадження інновації на ринок та розробка стратегії її масштабування, моніторинг та вдосконалення процесів. Успішне впровадження інноваційної стратегії залежить від низки факторів, серед яких наявність фінансових ресурсів для інвестування в дослідження та розробки, кваліфіковані спеціалісти та ефективне управління персоналом, сприятливе бізнес-середовище та державна підтримка, використання сучасних технологій, зокрема цифрових рішень,

штучного інтелекту та автоматизації, адаптивність підприємства до змін ринкових умов [1]. Окрім того, важливим аспектом впровадження інновацій є корпоративна культура та підтримка керівництва. Підприємства, які заохочують креативність, відкриті до експериментів і не бояться ризикувати, мають більше шансів на успіх. Важливу роль відіграє і стратегічне планування, що дозволяє уникнути хаотичних дій і забезпечує системний підхід до інноваційного розвитку. Компанії, які створюють спеціальні дослідницькі центри або співпрацюють з науковими установами, отримують доступ до передових технологій і підвищують свою конкурентоспроможність.

Незважаючи на значні переваги, реалізація інноваційних стратегій пов'язана з певними ризиками. Фінансові ризики виникають через необхідність значних вкладень, які можуть не окупитися. Ризик невдачі також є вагомим, адже не всі інноваційні продукти або послуги знаходять попит на ринку. Конкурентний тиск змушує компанії швидко адаптувати подібні рішення або створювати ще більш ефективні. Технологічні обмеження можуть завадити реалізації деяких інноваційних ідей через рівень наявних технологій. Важливим викликом є також правове регулювання, адже нові технології часто стикаються з юридичними бар'єрами або потребують спеціальних дозволів.

Інноваційні стратегії підприємництва є ключовим фактором успіху в сучасному світі. Компанії, які впроваджують інновації, отримують значні конкурентні переваги, розширюють свої ринки та забезпечують довгостроковий розвиток. Важливо, щоб підприємці не лише орієнтувалися на короткострокові вигоди, а й стратегічно підходили до впровадження інновацій, створюючи продукти та послуги, що змінюють світ. Успіх інноваційних стратегій залежить від здатності підприємства швидко реагувати на виклики, використовувати новітні технології та ефективно управляти своїми ресурсами. Інноваційний підхід є не просто конкурентною перевагою, а необхідною умовою для виживання та процвітання у сучасному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

1. Формування інноваційних стратегій: теорія, методологія, практика. URL: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/monohrafiia.pdf>.
2. Інноваційна стратегія розвитку підприємства в умовах адаптації до сучасних викликів. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/565>.

3. Гринько Т.В., Максимчук О.С. Інноваційний розвиток як складова економічної безпеки сучасного підприємства. Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України: колективна монографія / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2017. С. 247–271.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Грицай В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Комплексна оцінка економічної безпеки підприємства є одним із найбільш ефективних і широко застосовуваних підходів до аналізу стабільності та розвитку компанії. Комплексна оцінка включає аналіз фінансових показників, внутрішніх процесів, людських ресурсів, стратегічного управління та зовнішнього середовища. Фінансова складова є ключовою у визначенні рівня економічної безпеки підприємства. Вона охоплює оцінку стану активів і зобов'язань, вивчення динаміки доходів і витрат, а також розрахунок показників ліквідності, рентабельності та оборотності.

Фінансова стійкість підприємства особливо важлива в умовах нестабільності ринку, адже вона формує основу для його стабільного функціонування. Аналіз внутрішніх процесів передбачає вивчення організаційних механізмів і виробничих функцій підприємства, зокрема оптимізацію процесів, управління якістю продукції та впровадження інновацій. Оцінка людських ресурсів зосереджується на корпоративній культурі, мотивації та кваліфікації працівників, а також на ефективності внутрішньої комунікації. Стратегічне управління допомагає підприємству розробляти довгострокові плани, оцінювати ризики та позиціонуватися у конкурентному середовищі. Вивчення зовнішніх факторів включає аналіз правових змін, макроекономічних умов, ринкової конкуренції та впливу екологічних або техногенних чинників. Такий всебічний підхід дозволяє своєчасно виявляти слабкі місця, ефективно усувати їх та забезпечувати стійкий розвиток підприємства навіть за умов зовнішньої нестабільності [2, с. 70; 3].

Таким чином, комплексний підхід до оцінки економічної безпеки дозволяє підприємству своєчасно виявляти слабкі місця, розробляти ефективні заходи